

Література

1. Конституція України від 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 50, 66.
2. Басай В.Д. Відповідальність за лісо порушення: посіб. – Івано-Франківськ: Контакт, 1996. – 22 с.
3. Такси для обчислення розміру шкоди, заподіяної лісу: затв. Постановою КМУ від 23.07.2008 р. № 665 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/665-2008-%D0%BF>

УДК 346.3:33.057.7(043.2)

Джур Є., студентка,
Одеський торгово-економічний інститут
Київського національного торгівельно-економічного
університету, м. Одеса, Україна
Науковий керівник: Стукаленко О.В., д.ю.н., доцент

СУТНІСТЬ ГОСПОДАРСЬКОГО ДОГОВОРУ У СИСТЕМІ ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ РИНКОВИХ ВІДНОСИН

Актуальність теми визначається насамперед розширенням сфери застосування господарсько-договірних відносин в умовах переходу України до ринкової економіки, що зумовило стрімке зростання чисельності укладених господарських договорів. Обраний Україною шлях інтеграції до Європейського Союзу вимагає не тільки адаптації до правового надбання ЄС щодо досягнення єдиного регулювання у сфері європейського договірного права, а й пристосування до майбутнього правового інструменту вітчизняного господарського права, в тому числі й у частині, що стосується укладення господарських договорів. Запозичення досвіду зарубіжних країн у галузі договірного права дає можливість використати деякі прогресивні правові надбання для підвищення ефективності правового регулювання господарсько-договірних відносин.

Більшість сучасних науковців підтримують угодницьку теорію договору, сутність якого пояснюють за допомогою таких понять, як «консенсус», «угода», «домовленість». Так, під час характеристики договору, О.Г. Ракова відзначає, що особливе значення має його консенсуальність: договір і консенсус як стан домовленості щодо спірних питань нерозривно пов'язані між собою. При цьому в одному випадку консенсус є обов'язковою передумовою правовідносин, а в іншому – результатом, якого прагнуть суб'єкти [1, с. 131, 135]. А.Д. Корецький до загальних елементів договірної конструкції, окрім угоди сторін про встановлення прав та обов'язків, зараховує намір сторін добровільно виконати договір, суб'єктивну виконуваність, юридичний дозвіл;

забезпеченість заходами державного впливу. Вчений зазначає, що вичленовування «скелету» договору та включення його (повністю або частково) у визначення поняття договору створює можливість надати йому міжгалузевий характер і розробити теоретико-правове вчення про договір [2, с. 17-22, 41-51]. А.Ю. Кабалкін вважає, що договір – це правовий інструмент, за допомогою якого сторони виражають та узгоджують свою волю [3, с. 7]. Ю.А. Тихомиров у договорі як універсальному регуляторі суспільних відносин вбачає наявність таких загальних елементів: 1) вільне волевиявлення; 2) згода (домовленість) сторін за усіма суттєвими аспектами договору; 3) рівність сторін у договірних відносинах; 4) юридичні гарантії виконання договорів [4, с. 28]. О.А. Красавчиков розкриває сутність договору за допомогою таких характеристик: 1) будь-який договір виражається у згоді сторін; 2) договір – це правомірний юридичний акт, спрямований на встановлення, зміну чи припинення правового зв'язку його сторін; 3) універсальність договору (він є юридичною категорією більшості галузей права); 4) індивідуальність та неповторність будь-якого договору [2, с. 7-9].

Усе вищезазначене свідчить про те, що панівною як в українській, так і зарубіжній доктрині залишається «угодницька (консенсуальна) теорія». Між тим, цивілістична концепція договору не дозволяє пояснити проникнення договору у сфери, де в значному ступені сконцентровані публічні інтереси, реалізація яких стає можливими, у тому числі завдяки договору.

Під час використання поняття «угода» акцент припадає тільки на досягненні консенсусу між сторонами щодо встановлення їх взаємних прав та обов'язків, якому передують відповідний процес узгодження їх волі шляхом обговорення, переговорів. Проте не всі договори є результатом переговорів як таких. «Угода» в таких договорах має умовний характер, оскільки виражається у згоді однієї зі сторін підпорядковуватися заздалегідь підготовленим іншою стороною договірним умовам [5, с. 23]. Крім того, угодницька теорія виходить із визнання за договором засобу реалізації виключно приватних інтересів його сторін, що не відповідає повною мірою меті господарського права, якою є забезпечення суспільного господарського порядку шляхом найбільш оптимального поєднання публічних і приватних інтересів. З усього вищесказаного можна зробити висновок що, господарський договір є оптимальною правовою формою для реалізації можливостей, які здійснюються або власними діями, або діями інших суб'єктів. Саме за його допомогою суб'єкти ринкових відносин реалізують свої спільні інтереси. Усе це свідчить про неможливість охоплення зобов'язальними правовідносинами всього різноманіття правовідносин, що актуалізує потребу подальшого розвитку самої теорії правовідносин, а й про неможливість обґрунтування

повною мірою за допомогою як угодицької (договір як домовленість), так і зобов'язальницької (договір як зобов'язання) теорій сутності договору у господарському праві.

Література

1. Ракова Е.Г. Договор как форма и процедурный институт позитивного права: учеб. пособие / Е.Г. Ракова. – СПб: Дельта, 2004. – 193 с.
2. Корецкий А.Д. Теоретико-правовые основы учения о договоре / А.Д. Корецкий. – СПб.: Юридический центр «Пресс», 2011. – 211 с.
3. Кабалкин А.Ю. К вопросу о сущности гражданско-правового договора по российскому законодательству / А.Ю. Кабалкин // Юридический мир. – 2010. – № 10. – С. 7-14.
4. Тихомиров Ю.А. Договор как регулятор общественных отношений / Ю.А. Тихомиров // Правоведение. – 2013. – № 65. – С. 27-35.
5. Мілаш В.С. Господарське право / В.С. Мілаш. – Ч. 2. – Х.: Право, 2008. – 335 с.

УДК 346.34:347.44(043.2)

Доброштан Я. А., Павлуша Я. А., студенти,
Навчально-науковий юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Слободська І.А., старший викладач

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ УКЛАДАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ГОСПОДАРСЬКИХ ДОГОВОРІВ

Сьогодні укладення правочинів в електронній формі не є поодиноким явищем як у цивільному, так і в господарському оборотах. Незважаючи на очевидні переваги електронної комерції, ефективно регламентувати таку систему досить важко. Господарський договір, укладений за допомогою сучасних засобів зв'язку, становить традиційні, засновані на домовленості сторін зобов'язальні правовідносини між суб'єктами господарювання, змістом яких є взаємні права й обов'язки у сфері господарської діяльності. Його специфіка полягає в матеріальному носіїві, на якому фіксується зміст договору. Укладання господарського договору в електронній формі виключає фізичний контакт сторін [5, с. 87].

Згідно з ч. 7 ст. 179 ГК України господарські договори укладаються за правилами, встановленими Цивільним кодексом України з урахуванням особливостей, передбачених ГК України, іншими нормативно-правовими актами щодо окремих видів договорів. За загальним правилом ст. 207 ЦК України правочин (відповідно й договір) вважається таким, що вчинений у письмовій формі, якщо його зміст зафіксований в одному або кількох документах (у тому числі електронних), у листах, телеграмах, якими